

AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET” HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A FÖLDMIVELÉSÜGYI MAGYAR KIR. MINISTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL

KIADJA: AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET” BUDAPESTEN,
IX., ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Az „Országos Halászati Egyesület” tagjai ingyen kapják.

SZERKESZTI: LANDGRAF JÁNOS, ORSZ. HALÁSZATI FELÜGYELŐ
Budapest, V., Vécsey-utoza 5. sz.

Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K. Félévre 3 K.

A keszeg.

Írta: Vutskits György dr.

„Keszeg néven a magyar halászság — Herman Ottó szerint — mindig a széles, lapos, ezüstös pénzü halat érti s a sorban a dévérkeszeg mindig első helyen vezérekedik, mert valóban a keszeg-jellem legtörzsökösebb alakja.”

A balatoni halászok „keszeg-büke” néven a fiatal dévérkeszeget különböztetik meg, „czápa keszeg” néven a tudomány által lapos keszeg (Abramis ballerus) néven ismert halfajt emlegetik, de erről tudják, hogy csak ritkábban és egyenként fordul meg a Balaton mélyebb helyein. „Doboka-keszegnek” vagy „karika-keszegnek” a dévérkeszegnél kisebb kárászszerű ezüstös balintot (Blicca argiroleuca) hívják, melyről azt tartják, hogy „ízesebb” (jobbízú) a dévérkeszegnél, de igen gyakran „gilisztás”.

Különös, hogy e galandféreg szalagszerű álczáiról, mely csakis vizimadarokban fejlődik ki teljes nagyságú, petéket létrehozó bélféreggé, halászaink egy része azt hiszi, hogy az a hím állatban maradt tej összetömörüléséből származott és pedig valószínűleg azért, mert az álcza is fehér, mint a hal teje és többnyire, csakis a hím állatban elősködik, szerintük.

Hogyan vélekednének szegény olaszok balatoni halászaink válogatós és pazar volta felől, ha tudnák, hogy a „gilisztás” vagy bélféreges, puffadt hasú halakat, melyeket a *Ligula simplicissima* megtámadott, piacra nem viszik, hanem eldobálják, holott ők nem tudnak eléggé hálát adni a jó Istennek azon bölcs berendezésért, hogy a főételen — a halon — kívül, még assziettet is nyújt nekik együttesen és hálából nemcsak a bélféreges hal húsát, hanem a jókora hosszú és széles gilisztát — *Macaroni piatti* — néven is jóízűen elfogyasztják.

„Veresszárnyú keszegnek” vagy egyszerűen „pirosszárnyúnak” hívják a Balaton mellékének egyes helyein a tudományos néven pirosszemű kelé-nek (Scardinius erythrophthalmus) ismert halfajt. „Kotricz keszeg” néven

vége Keszthely vidéken egy konzérszerű, de még ennél is hosszabb keszeget emlegetnek a halászok, mely halat azonban minden utánjárásom dacára nem tudtam tőlük beszerezni és épen azért nem tudom, hogy e néven minő halfajt vagy halkoresot különböztetnek meg.

A seregesen élő, tengerjáró dévérkeszeg (Abramis brama) a tenger sósvizével is megbarátkozik ugyan, de azért a magyar tengert — a Balatont — el nem hagyja soha, sőt főséges vizünknek tömegre nézve legnagyobb jelentőséggel bíró hala, mely a parti lakókra nézve valósággal néptáplálék számba megy, melyet épen közönséges, gyakori és olcsó volta miatt nem becsültek meg oly mérvben, mint azt méltán megérdemli.

Pedig fehér húsa, bár szálkás, még is jóízű és a német inyenczek szerint a sokkal keresettebb kövér ponty húsát jóságra felülmulja és mint legolcsóbb hal a gazdával egyetemben Zala, Somogy és Veszprém megyék szegényebb sorsú lakói mindennapi kenyerének mondható. Jó néhány évvel előbb 6 krajczárért mérték kilóját, ma azonban aprajáért 24 kr., öregebbjeért 40 krajczárt is fizetünk.

Hogy milyen nagy a jeges halászat szerencséje a Balatonon, arra megtanít az a halászper, amely évekkel ezelőtt Enying bírósága előtt lefolyt és 32 mázsa süllőről, 18 mázsa fogasról és 61 mázsa keszegről szól s mindez egy napnak halászszerencséje volt Herman Ottó szerint. Biztos tudomásom van azonban róla, hogy Siófok körül egy jeges halászat alkamával, egy húzásra 180 métermázsa keszeget fogtak, sőt azt is hallottam, hogy a Balaton egyes mélyebb helyein, 300—400 métermázsa keszeget is kihuzott az öreghaló.

A nagy mennyiségű keszegről jut eszenbe Vörösmarty mámoros dithyrambja, mely valószínű, sőt bizonyos, hogy nem ezt a halat aposztrofálja, midőn így szél:

„Hol van a hal, mely dicső volt és remek,” de az emberiség legmagasztosabb imádságának, dithyrambjának e szavaiban: „Mindennapi kenyerünket adjad nekünk ma”, a mi szerény halunk bizonyára befoglaltatik.

Ha nyáron halászaink oly nagy mennyiségű keszeget fogtak ki, melyet frissen értékesíteni nem tudtak, beszózták és megszáritották részben. Télen azonban, nagyon bűzös halzsír kiolvasztására használták fel, mert a napon kívül nem volt más szárító készülékük, melynek segítségével oly gyorsan képesek lettek volna a gyorsan romlásnak induló árút állandósítani, mint azt ma megfelelő gépekkel a balatoni halászati részvénytársaság Fonyódon szép sikerrel eszközöli.

A régebbi bérlők a szárított, beszózott halat Szerbiába küldötték, a mai társaság hazánknak román lakta vidékeire szállítja és métermázsként 24 forintot is megkap.

De különben a „küszön keszeget fogni“ közmondás, mely körülbelül az „eben gubát cserélni“ példabeszéddel egyenértékű és bizonyítja, hogy nálunk a keszegnek régebben nem volt nagy a becse. A keszegnek és a Balaton 3 legközönségesebb halfajának értéket kifejezi ez a halásznóta is:

Hej halászok, halászok,
Mit fogott a hálótok?
Nem fogott az egyebet
Veresszárnnyú keszeget.
Siófoki partok alatt
Fogják a szép fogas halat
Csak a szegény tihanyi
Gardát húz ki besózni.

Hogy mily csekély értéke volt a Balaton mellékén a dévérkeszegnek arra jellemző, hogy sem az orvhalászok, sem a horgászok nem tartották érdemesnek fogásával vesződni, sőt halászaink is egyedül az öreghálójával igyekeztek bekeríteni, de más fogási módjait, mint szigonyozásukra, véghoroggal vagy más szerszámmal való kifogásukra, mint az Németországban dívik szélitiben, nem is gondoltak.

Svédországban is sokkal nagyobbra becsülték őket és a könnyen megijedő és ívásukat félbehagyó keszegek

nyugalmaért, a tavak közelében fekvő templomokban eltöltötték a harangozást ívásuk ideje alatt. Nagybritanniában és Németországban a keszeg ma is a horgászok kedvenc hala, mert könnyen jár a horogra és az sem riasztja el, ha társait egyenként a szárazra kerülni látja.

A keszeg télen át a Balaton legmélyebb helyein óriási tömegben verődik össze, csokrosodik vagy halász nyelven „morba“ áll a jég alatt. Ha ilyenkor az öreg halo eltalálja, óriási a halászsákmány is. Nyáron, különösen ívási idején, mely rendes körülmények között Szent György napjától június elejéig tart, ha nem is ily nagy tömegben, de legkönnyebben fogható. Nyáron, a hináros „csuhus“, sekély szelvízeket keresi fel, hogy vizinövények tövére rakja le a süllő ikrájánál jóval nagyobb szürkés-fehér, százezerekre menő ikráit. „Füredésekor“ (ívásakor) szokásos óvatossága és ravaszsága, csaknem egészen cserbe hagyja; a tejes ilyenkor fekete börszemölcsökkel tarkított nászruhát ölt, erre vonatkozik a balatoni „babotás keszeg“ elnevezés, az ikrások bőrnek véreire pedig nagyon megduzzadnak, miáltal színük vörösre változik és ezeknek nálunk „véreskeszeg“ a neve.

A dévérkeszeg és a garda nagy szaporaságát talán az legjobban bizonyítja, hogy habár évenként több ezer métermázstól halásznak ki a Balatonból, még sem lehet apadásukat észre venni. Hiteles adatok szerint 1903 ban 5727'42 métermázsa keszeget és 2489'31 métermázsa gardát, 1904-ben 6118'85 métermázsa keszeget és 2242'28 métermázsa gardát fogtak ki a Balatonból. Nálunk legfeljebb 3 fontnyi súlyt ér el.

Lássuk már most pár szóval, hogyan írnak a németek a keszegről, emlékezzünk meg Dr. Skowronnek Frigyes a Fischerei Zeitung érdemes szerkesztőjének „Fischwaide“ című munkája nyomán e halfajról, melyet külön egy érdekes cikkben tárgyal.

(Befejeztük.)

Majtóhalászat.

— A »Halászat« eredeti tározója. —

Írta: Jurán Vidor.

A lublói vár mögött most bukkan elő a nap piros képe.

Az arany sugárküllők, a fény újra s ki tudja már hányadszor fölébreszti a szunnyadó természetet, melyet az éj sötét árnyai még alkonyatkor édes álomba ringattak.

Az erdei sudárfényők harmatos koronái megfűződnek a verőfényben, a fűszálakon csodálatos színpompában nagyszemű cseppek villognak; a pirosszélű leveleken, a gyepen sok millió apró kis fénypontocska szórja szét káprázatosan csillogó szívárványkévéjét. Mintha az „ezer-egy éjszaka“ bűbájjait lopta volna meg az a láthatatlan hatalmas kéz, mely a nagy természet meseszerű színképeit festi s amely az emberi lélekben megteremti azt a főszerűen szép poézist, melyet az álmaiból ébredő természet a nagy hervadás előestéjén kisugároz, kilehel.

A nap sugarai átsiklanak egy hosszú-hosszú tükörlapon, mely fölött a levegő nehéz párái láthatatlan szárnyakon libegnek.

Ez a Poprád vize.

Kigyózva, kanyarogva fut-fut a folyó fehértarajos árja, alig látni a hosszú ezüstös csík végét, melyre itt-ott már sötét árnyékok vetnek a parti fűzfák kinyúló ágai.

E csillogó-villogó széles sávot körülszegélyezi a gyep halvány pástja, melyen már kiveri magát az a lehelet-szerű sápadt színnyalat, mely a közeledő hervadás csöndes előhírnöke.

A parti rekettyés még daczol a közeledő enyészettel. Most is úgy duzzad az életerőtől, mint rügyfakadáskor.

Azonban a sás s a vízi siskafüvet már megcsipte a korai dér; a fővény szélén szomorúan s szabályosan lengetik hosszú leveleiket.

Arra beljebb a szántóföldek felé teljesen elhalványult a zöld szín. A nyár tikkasztó hevében megért vetést el-takarították, fakó színűek a tarló- s ugarföldek.

A víz körül még minden csöndes.

Semmi sem zavarja a főszerű magányt.

A lehajló fűz- és égerbokrok aljáról egyszerre kivez egy csapat vadkaesa. Egy ideig óvatosan s félénken figyelnek, aztán félig repülve s félig úszva szerte-szét-futnak.

Most kezdik rendetlen össze-visszaságban reggeli bűvár-játékaikat.

A másik part mellett hirtelen előbukkan egy villogó szemű barna fej. Nagyot prüszköl s ismét eltűnik a víz mélyében.

Vidra volt.

A vén haramia most tér haza éjjeli rablótjáról.

A megriadt vadkaesák hangos robajjal fölrebbennek s fürge szárnyvezéssel elsietenek másfelé, hol csöndes játékaikat nem zavarja senki sem.

A víz habfodros tükörlapja elsimul . . .

Csönd van . . .

*

Vászonzekés férfiak állnak a faluvégi fehérre meszelt ház előtt.

Ez a bérlő lakása.

Olyan se úr, se parasztféle alak ő kelme, a ki néhanapján a vizet is gázolja, de aki szeret a nadrágos emberekkel parolázni. Addig parolázgatott az urakkal a mi-

Románia halászata.

A jubilaris kiállítás alkalmából, számot ad a szomszéd Románia halászatáról egy pompásan felszerelt, egészen külön álló pavillonban, a melyben en miniature mindazt megtaláljuk, részint praeparatumok, részint eredeti anyag, részint hydrográfiai és ichtiologiai mintakészítményeken, a mit a legprimitivebb halászati rendszertől egészen a mai modern eszközökkel dolgozó halászatig e kis ország produkált. Mindjárt az első pillanatban feltűnik, hogy a halászat az állam kezében van s ma Románia legnagyobb álló és folyó vizeiben a halászatot az állam saját embereivel végezteti. Ennek oka abban keresendő, hogy ott is elszaporodott a rablóhalászati rendszer, minek következtében a halállomány rohamosan lepadt. Így a Duna deltájában levő mesés halbőségű területet, az 1895-ben való bérbeadás a kalmával, melvre ötször kellett árlejtést hirdetni, alig lehetett évi 300,000 frankért bérbeadni.

Ennek a halászati rendszernek aztán más uton is meg volt a nagy káros hatása és pedig jelentékeny közgazdasági kára. 1895-ben mintegy 7 $\frac{1}{2}$ millió kg. külföldi halat kellett bevinni; míg a kivitel, a mely Románia igen nevezetes jövedelmi forrása volt és különösen azzá lett ma, a szóban forgó bérlet ideje alatt 770,000 kilogrammra sülyedt volt, a jelenlegi évi hat millióval szemben. Ugyancsak megváltoztak a viszonyok a behozatal tételénél azóta, a mióta államilag kezelik a halászatot. A 7 $\frac{1}{2}$ millió kilogrammal szemben ma már csak 4 milliót hoznak be, vagyis az ország évenként 2 millió kilogramm halat exportál. Mindenesetre érdekes az a kimutatás is, a melyben fel van tüntetve az állami kezelés folytán emelkedő bevétel 1895—1904-ig.

E szerint:

	Brutto jövedelem	Netto jövedelem
1895—96	485,757	373 550 frank (Lei)
1896—97	634,543	534 553 " "
1897—98	555,225	551,405 " "
1898—99	810,592	674 286 " "
1899—900	861,568	719,774 " "
1900—901	1,280,616	1 055,463 " "
1901—902	1 605,093	1,361,434 " "
1902—903	1,746,032	1,500,523 " "
1903—904	2,667,254	2,294,333 " "

vagyis 1895—1904. bezárólag az államnak 9,064,321 frank tiszta jövedelme volt az állami kezelésbe vett halgazdaságok után. Nem is említve természetesen azt a jókora összeget is, melyet bevesz évenként a sok millió exportal után.

Daczára annak, hogy a mint azt a fenti számok is eklatánsan igazolják, Romániának igen fontos jövedelmi forrása a halászat, mindazonáltal igen gyöngye fejlődés észlelhető a modern halgazdaságot illetőleg. Maga a halászati főfelügyelő, Dr. Antippa is nem helyez nagy súlyt például a tenyésztési eljárásokra, noha azok értékét kellőleg megbecsüli, mint inkább arra szorítkozik, hogy a halak szaporodását és tenyésztését természetes viszonyok között tegye lehetővé s mindaddig, a míg a kereslet folytán a halállományban ezen rendszer mellett való tenyészéssel nem mutatkozik számbeli csökkenés, nem is hajlandó elvétől eltérni! Kivételt tesz azonban a par excellence keresett halczikkelnél, minő teszem a *kecsege, tok* és *vizafélék*, a melyeknek nemcsak húsát dolgozzák fel, — füstölik mint a lazacot, — hanem ikrájának termelésére is nagy gondot fordít, valamint a pisztráng tenyésztésére is. A nagy munkakör különben teljesen leköti minden idejét, mert úgy a tengeri halászat, mint az édesvízi halászat az ő ügykörébe tartozik.

nap a kis korcsmában, míg rá nem vették, hogy rendezzen egy valamire való hajtóhalászatot. Bertalan napja ügyis elmúlt már, a nappalok egyre kurtulnak, a Mihály pedig fázós szent, ilyenkor a vízben már meggémberedik a halász lába.

És a bérlő, hogy ígéretének helyt álljon, berendelte a hobgártiakat.

Mert hát azt tudni kell, hogy tapasztalt, raffinált vidra valamennyi. Senki sem ismeri úgy a határszéli vad folyó vízének járását s a halak tanyáit, mint ők.

Most ott állnak a fehérre meszelt ház eresze alatt. Egyik-másik kurta pipájára gyújtva a földre kuporog s bodor füstfelhőket eregetve végtelen nyugalommal belebámul a levegőbe.

A fal mellett hálók sorakoznak, itt-ott kiágaskodik közöttük egy-egy hajtórúd.

A faluban még csönd van.

Néhol már kinyílik egy ablak, a rozsmaringos cserepek közé kíváncsi arcz furakodik, aztán ismét csak bezárulnak az üvegtáblák.

Egyszerre tompa zsbongás fut végig az utcán.

A házakból kirebbennek a korán kelt gyermekek, az út közepén összeverődnek és csapatokban végigrohannak az utcán.

Valamennyi nekivág a falu végének. Ott ismét esomóba verődnek s hangos szóval tárgyalják, hogy és mint is lesz az ma a víz mellett.

Ezek is majd csak alkonyatkor vetődnek haza!

Most kinyílik a fehér ház ajtaja, a bérlő kilép az utcára.

A vászonzekés alakok fölkapják halászszerszámaikat s a gyermekek élénk zaja közepette nekiindulnak a víz felé vezető mezeiútnak.

A sort leghátul siheder legény zárja be, a ki öblös korsóval kezében lassan méri az út szürke porát.

A régi jó szokás szerint minden halásznak a hajtások végén kijár egy-egy kupicza, a ki pedig legsűrűbben üritgeti megtelt szákját, annak dupla porcióz dukál. Hiába, papramorgó nélkül még a hajtóhalászat sem ér semmit!

A csapat vígan tovább megy a mezeiúton, azonban két öreg halász s egy legény a mezőkön keresztül egyenesen a víz felé tartanak.

Rájok háramlik a legnehezebb feladat: a *zsákutcza* megteremtése.

A két öreg mester fürkésző pillantásokkal végigméri a meder eséseit s a part martjait.

Egy helyen megállnak.

A legény karót ver a földbe, a harmadik hajtásban, itt lesz a zsákutcza.

A víz mentén tovább mennek.

A parti fővényről élénk sikongással juhászok rébbernek föl s jajveszékelve sokáig keringenek a levegőben, aztán megbékülten leszállnak a másik part homokbuczkái közé.

Az egyik bokor lehajló ágai alatt hirtelenül felkavarodik a víz. A csöndesen uszkáló halacsokak közé hatalmas pisztráng furakodott, széles farkával szétvágja köztük a vizet, a vén rabló néhány habzsolás után a meder közepe felé iramodik, a hol a mély ár elnyeli alakját.

Negyedórai bandukolás után ismét megállnak. A legény újabb karót ver a földbe, e helyen lesz a második hajtás zsákutczája.

A folyó nagy kanyarulata mellett már várakoznak az előre sietett halászok s a gyermekhad.

Kétségtelen, hogy Romániára nézve nagy horderővel bír elsősorban az édesvízi halászat kérdése, hisz a román nép nagymennyiségű halat fogyaszt. Igazolja ezt már maga az a körülmény is, hogy a nagy halprodukció dacára is, még mindig nagy mennyiséget importálnak. De nagy szorgalommal művelik a tengeri halászatot is. És itt különösen az Oroszországból bevándorolt oroszok a mesterek. A vizafogás igen sok embert foglalkoztat, úgy, hogy a dobrudzsai községek a halászat fellendülése óta rohamosan gyarapodnak; egyes községekben ez a szaporulat 27⁰/_o-ot is tett ki 1899—1904-ig.

A kiállításon ezen kívül megismerkedünk egy valóban érdekes és új iparággal. A dobrudzsai óriási kiterjedésű tavakban sok ezer hold kiterjedésű nádasok vannak, a melyekből legújabbán finom papirost készítenek, az ugyanott bőségben tenyésző vizinövények között egy sás-féle is terem, a melynek rostjaiból igen jól lehet szövetet és illetve fonalat készíteni. Ez egy egészen külön, önálló iparrá nőtte ki magát a halászat mellett.

Visszatérve azonban magához a halászathoz, megtanuljuk, hogy a tengeri halfélékből különféle zsiradékot, az értékes vizahólyagot stb. készítenek. Legújabbán pedig egy heringféle lép fel óriási rajokban a Fekete-tengerben, a melynek fogása és értékesítése igen sok embert foglalkoztat. Fogása a lehető legegyszerűbb. Iváskor bemegy a tengerparti sekély tavakba; visszavándorlását mértőföldnyi hosszú nádkerttel zárják el s a nádkert kapujában alkalmazott zsákhálóból csak meríteni kell a halat. Ennek feldolgozásánál, jelesül szózásánál pompásan értékesíthető a nagy quantumban bányászott kősó, a melyből Romániának különben is jelentékeny kivitele van a Balkán államokba. A tengerpartmenti lakosság egyik főfoglalkozása a *kaviar*-készítés. A Duna brakkvizében ezerével tenyészik a viza, a

melynek fogásával egész rendszeresen foglalkoznak. Húsát külön rendszerű füstöltében praeparálják. A kaviár készítési módját feltűntető miniatúr telepek láthatók, az összes hozzátartozó készülékekkel. Ugyancsak bővelkedik a kiállítás a szebbnél szebb eredeti képekben, a melyek híven feltűntetik, hogy a vizafogás olykor nem kis feladatot jelent még az edzett halászoknak is. Az 1903—1904-ik évben mintegy 5000 kg. kaviárt termeltek, mely túlnyomólag a külföldre kerül, noha az országban is igen élénk keresletnek örvend.

Tekintettel éppen a kaviár nagy keresletére, igen szorgalmasan vadásznak természetesen a nőstény vizát, úgy hogy bizonyos csökkenés konstatálható az évenként kifogott állatok számában. A veszedelem elejét veendő, a román kormány idejekorán gondoskodott arról, hogy a tilalmi idő a vizafélékre kimondassék és be is tartassék. A bécsi 1905. évi nemzetközi halászati kongresszuson Dr. *Antippa* a viza-, tok-, kecsgeféleké vandorlása, szaporodása, értékesítéséről, valamint a fogatósítandó védelemről igen alapos elaboratumban referált, a melyre még részletesen visszatérek adandó alkalommal. Tény tehát az, hogy Románia halászati törvényében messzemenő gondoskodás történt arra vonatkozólag; dunamelléki országok gazdasági szempontból legfontosabb halféléi megkíméltesenek s hogy szaporodásuk előmozdításék.

Az említett halfajtán kívül igen lényeges szerep jut a közéletben a *pontynak*. Mint kiviteli czikk szintén előkelő helyet foglal el. A kiállításon látható is egy-néhány óriási példány, a minőt máshol nehezen lehetne találni. Ebben a csoportban látunk tovább még néhány igen értékes halat: a folyami *süggért*, a *harcsát* és a *csukát!* Ezekből is igen nagy számban exportálnak a külföldre. Annál szegényebb azonban a *ráktenyésztés*,

A legöregebbik mester osztogat parancsokat. A fiatal legények a közeli füzesben bokrokat vágnak ki, a halaszok egy része karókat ver a csöndesen álló vízbe, mely hosszú nyelvalakjában mélyen befurakodik a partba; a másik része záróhálóval elrekeszi a folyás felső részét. Az alig bokáig érő vízben lerakják a hosszú háló alsó ólmos inát, melyet azonban a víz erős sodra itt-ott kibillent a helyéről.

Itt a gyermekhad már megkönnyíti a halászok munkáját. Nehéz kövekkel lesulyozzák az ólmos inát, hogy a megriasztott hal ne tudjon a háló alatt átfurakodni.

A kivágott bokrokat a zsákutcza levert karóihoz erősítik. A sarokba szorított halsereg e helyen verődik össze s a vízben levő lombos gallyak között keresi a menekülést.

A vászonzekés férfiak fölkapják farkashálójukat s a hajtórudakat. A part mentén valamennyien lemennek, a gyermekcsereg követi őket.

Csak egy tapasztalt vén mester maradt vissza a zsákutczájánál. Pipára gyújtva végignyújtózkodik a halvány gyepen s egykedvűen hallgatja az csapódó hullámok zsörtölődését.

Most még semmi sem történik e helyen. Csak később, mikor a megriasztott vízi lakóknak melegök kezd lenni s valamennyi víz ellenében menekül, akkor kezdődik az órszem munkája. Figyeli a kelepcebébe került halakat, de különösen azt, vajjon nincs-e a hajtásban lazac?

Jó negyedóránnyira a zsákutcza alatt megindul a hajtás.

A fiatal legények vízbe gázolnak, a hajtórudak vasalt végével megzörgetik a meder köveit, egyik-másik rá is

vág a tükörlapra, a parton ácsorgó gyermekek pedig köveket dobnak a vízbe.

A megrémült halak futásnak erednek.

Elsőnek megindul a lazac.

Tapasztalásból tudja már a vén kujon, hogy a lárma nem jót jelent. Máskülönb is utálja a zajt, az ő birodalma ott van, hol a víz nyugalmát nem zavarja semmi sem. Az erős árban nyílebesen felszökken s gyorsan végigevezi a folyásokat. El e pokoli lármától minél messzire, hisz most az ő bórre is vadásznak.

A vésettajkú padúczok s a pérhalak teljesen elvesztették fejüket. Rendetlen össze-visszaságban futkosnak, egyik-másik vissza akar vágni, hátul azonban egyre szól a lárma, a zaj, meghökkenve visszafordulnak s eszeveszetten arrafelé rohannak, hol a víz csöndjét még nem zavarja semmi sem.

Eleinte a pisztráng is vakon előre rohan a többivel. Mikor azonban megelégteli a futkosást, a meder nagy kövei között meglapul. Nem is mozdul ki onnan, míg valamelyik hajtó véletlenül rá nem lép. Akkor odább áll, azonban a legközelebbi kőnél ismét meghúzódik.

A lárma egy pillanatra megszűnik. A parton várakozó halászok vízbe mennek s egyenes sorban elzárják farkashálójukat a medret.

A hajtók most kimennek, a parton 50—60 lépésnyit haladva ismét vízbe gázolnak s megkezdik a zurbolást. A hajtórúd megvasalt végével minden kő, padmaly s gyökér alá döfnek, mikor azonban a halászokhoz érnek, sarkon fordulnak s víz ellenében lármázva fölmennek.

A halászok követik őket. Jó kődobásnyira ismét megállnak s újból kezdődik a zurbolás. A harmadik-negyedik fölállás után kezdik a hálót fölemelni. Azok a halak,

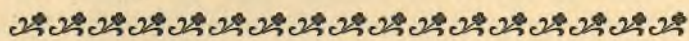
fogás, értékesítésre vonatkozó adat. A tengeri rákok egyáltalában nem figurálnak. Állítólag azért, mert a Fekete-tenger mély vizében igen sok rothadó szerves vegyület gyűlt össze, a melynek gázterményei többé-kevésbé absorbeáltak a tenger vizében lehetetlenítik a mélyszíni rák-fauna keletkezését. Épp így hiába kerestem az *angolnát* is, noha biztosra vettem, hogy ebből is nagy quantumot lehet találni. Hiányát ugyanazon okra vezetik vissza, mint a rákfélékéit.

Mint érdekes jelenséget tanulmányozhattam a nagydobrudzsai tavak művelését. Az egyik nagy tóban — ha jól emlékezem a *Brates* — nagy tengerár alkalmával beömlött sós víz miatt elpusztult az összes hal. A 80,000 hektár felszínű tavat igen elmés módon sikerült ismét édesvízi hallal benépesíteni. A tavat t. i. csatorna útján összekötötték a tengerrel; a tóba annak ellenkező oldalán pedig szintén csatorna útján folyóvizet vezettek belé, úgy hogy az rövid idő múlva kímizet teljesen a sós vizet a tóból, amelyben most fényesen jövedelmező halászatot űz az állam.

Ime egy néhány karczolat Románia halgazdaságából. Senki sem mondhatja, hogy nem halad e kis ország! Meglepő minden téren a haladás.

Boldog az az ország, a mely a saját erejéből merítve, haladhat előre!

B. L.

A horgászás Zólyomban.

Zólyom vármegye igen gazdag hűvös kristálytisza hegyi patakokban, melyekben mintegy 20 év előtt hemzsegett a sok pisztráng.

A temérdek orvhalász és rablógazdálkodás következtében azonban a halállomány igen megapadt, mért is a földművelésügyi miniszter pisztrángtenyészdedeket állít-

tatott fel, és ezekből évenként több ezer darab pisztrángot bocsájtatott a patakokba.

Az eredmény meg is volt, mert a halállomány szépen emelkedett.

Ujabban azonban, hogy miért, miért sem? már legalább a Jeczenye pataokban és mellékágaiban, de talán máshol is, megszűnt a pisztrángtenyésztés és az állomány ismét fogyni kezdett.

Az eljárás az volt, hogy az erdőgazgatóság egyeseknek engedélyt adott a horgászatra, a ki köteles volt a fogott halakért egy korona díjat az erdőgondnoksághoz befizetni. Könnyű volna az egyes erdőgondnokságoknál konstatálni, hogy hány koronákat fizettek le ezen a czímen a kincstár javára.

A horgászás nemes sport és azt, a ki ezt űzi, nagy korrektségre kötelezi. Noblesse oblige. És mégis milyen kevés emberben volt becsület erre, hogy a potom egy korona díjat lefizesse. Ellenőrizni az ilyent igen nehéz, mert az úgy is túlon-túl elfoglalt erdővédek nem moztogathják meg az úri embert. Ujabban a kincstári patakokban a bárcza-rendszert hozták be. A ki horgászni akar, az vált egy koronáért egy bárczát egy napra és a fogott hal kilója után két koronát fizet le.

Ez igen helyes intézkedés, mert megnehezíti azok eljárását, a kik a pisztrángászatot üzletszerűleg űzik.

De ez intézkedésnek is csak akkor lesz foganatja, ha az erdőgondnokok megválogatják, hogy kinek adjanak bárczát. Fő kellék, hogy halászejegye legyen.

Enélkül bárczát ne adjanak. Azt hiszem, ez a feltétel az újabb rendeletben is benne van. Továbbá az erdővédek szigoruan ellenőrizték a patakokat, hogy orvhalászok ne garázdálkodjanak. Hiszen a halászás kora reggel és este történik. Járjanak az erdővédek és szólitának meg minden horgászt.

Feltűnő a halállomány apadása a mult évről folyó

melyek visszavágtak, egyenesen belerohannak a farkashálóba.

A hajtás tovább folyik. A sorban már megvillan egyik-másik halász szeme, a szerencse bizonyára neki kedvezett valamik ritka nagyságú hal alakjában.

Főnt a zsákutczában is megelevenedik a víz. A megriasztott vízi lakók a mesterségesen fölállított bokrok alá menekülnek s itt megpihennek.

A záróháló előtt most hirtelenül megmozdult a víz. A dudorodás helyén egyszerre hatalmas hal teste vetődik a levegőbe: a folyó királya, a lazacz akarja ugrással az útjában álló akadályt átszelni.

A nagy ugrás sikerült.

A leeső óriás alatt nagyot csobban a víz, aztán ismét elsímul a tükör.

Egy másik pajtása szintén megpróbálja az ugrást, azonban orrát beveri a hálóba s visszahanyatlik.

A hajtás most már közeledik a zsákutca felé. A halászok sűrűn üritgetik hálóikat, a parton pedig kezdenek megtelni a zsákok.

Egyszerre éles kiáltás hallatszik:

— Lazacz... lazacz!...

A halászok során lázas izgatottság fut végig. Ki lesz a szerencsés, aki megcsípi a vén ragadozót?

Az ár közepén éles sávban üremlik a víz, a hatalmas hal víz ellenében gyorsan menekül. Az egyik siher legény nesztelen léptekkel oldalt követi, magasra emelt hajtórúdját egyszerre levágja a tükörlapon, a megriasztott lazacz villámgyorsan megfordul s nyílsebesen a halászok sora felé iramodik.

Siri a csönd, a parton-s vízbenállók visszafojtott lélegzettel lesik a történendőket.

A meder közepén hirtelenül fölrandul az egyik háló, a vén halász lábai alatt fölkavarodik a víz, a lazacz belerohant a farkashálóba. Széles farkával egyszer-kétszer még föl vágja a hullámokat, azonban a háló szemei szorosan körülölelik vonagló testét, a menekülés utolsó kísérlete is meghiúsult.

A nézők között kitör az öröm zibongása. Mindenki a szerencsés halászhoz rohan, aki nehézkes léptekkel parthoz vonszolja ritka zsákmányát. Megcsodálják, megbámulják az óriás halat, amely tehetetlenül vergődik a hálóban.

A vízben most játszódik le az utolsó felvonás. A halászok hármassal sorban elállják a zsákutca alsó végét. A hajtók félreállnak, most csak egy emberre és csöndre van szükség.

A vésettajkú padúczok össze-visszaságban szelik át a vizet, mindenütt menekülést s egéruat keresnek, azonban sehohsem találják a kelepczéből kivezető utat. A bátrabbak némelyike nekivág a hálóknak, melyek erre itt is, ott is a levegőbe emelkednek. A keletkezett réseken a többi vakon áteveze s egyenesen belerohannak a második sor farkashálóiba.

Nincs innen menekülés, pusztulás és halál vár mind-egyikre.

Az első sorból most kimennek a halászok, megtelt hálóikat gyorsan kiürítik s a leghátulsó sor mögé újból fölállnak.

Egy fiatal legény most begázol a vízbe s kiemeli a legelső fűzbokrot. A halak megbolygatott raja széjjelrebben, a hálók gyorsan telnek, gyorsan ürülnek, csöndben folyik a gyilkos munka, csak a parton állókból tör ki a csodálkozás moraja.

évre. Tavaly háromszor annyi pisztráng volt, mint az idén, oka elsősorban az orvhalászás, de van egy másik oka is, mint a hogy a környékbeli rossz nyelvek beszélik: a *hivatalos* horgászás.

A mult év nyarán ugyanis a Jeczenye patak körül egy csomó erdőgyakornok volt kiküldve fataxáció céljából. A fiatal urak azonban a fa mellett a patakokat is taxáltak, napról-napra horgászták és ha az itteni fámának hitelt lehet adni, 1000—1500 drb pisztrángot kifogtak. No ezt a mennyiséget megérzi a leghaldúsabb patak is. Relata refera.

A pisztrángállományt csakis úgy lehet fenntartani, ha a hiányt okszerűleg pótoljuk. Állíttasson fel a miniszterium még néhány tenyésztelepet és őriztesse meg a meglévő állományt.

Azt hiszem az új bárcza-rendszer is sokat lendít a dolgon.

A patakok bérbeadása nem volna czélszerű. Látjuk ezt a Garamnál. Ezt évek óta bérbeadják és a halállomány majdnem nulla. Most mikor egy kis szakaszt 110 koronáért adnak bérbe, az orvadászok verik fel a haszonbért, gondolva, hogy ők úgy sem fizetnek, behajtani tőlük mit sem lehet. A bérlő igyekszik kifogni a mennyit lehet, hiszen bérelte rövid ideig tart, szakasza rövid, ma itt, holnap amott a hal.

Minek óvja másnak a halat. A bérbeadásnál is vigyázni kell. Ne mindig a fiskális szempont győzzön. Elsőbbséget kell adni a sportembereknek a spekulánsokkal szemben. A bérlő köteleztessék annak kimutatására, hogy megfelelő vagyona és főleg halászjegye van.

Az a pár korona különbség bőven megtérül a halállomány emelkedésével.

Zólyomy.

Halaink halászati és tenyésztési szempontból.

Irta: Lakatos Károly.

Bevezetés.

Hazánk hajdan a halászat valódi eldorádója volt. Ma már vége ennek! A vizek szabályozása kiszorítja a halat ősi paradicsomából. Tiszának, Dunának hatalmas vízregiójából, melyhez a rétek, lápok, tavak s mindenféle más halivó, halnevelő helyek tartozának, míg éltető vérük: *vizük* fogyott ezeknek is — s egyszer csak a kapa-kasza kultuszának uralma vetette meg a lábát azokon a tereken, a hol egykor milliónyi vizimadár nevelte fiait s százmázsás fogások jutalmazták a hálövető ösfoglalkozók igyekezetét.

Sajna, ennek az ősiségnek végeszakadt visszahozhatlanul! De romjain új kultusz született, melyből hiányzik ugyan a romantika eszményi köde, de annál praktikusabb irányok felé terjeszti érdekszféráját nemzetgazdaságunk emelése érdekében. A mit a viszonyok, a haladó kultúra érdekei elvontak tőlünk, azt emberi igyekezettel: észszel, erővel, hozzáértéssel és szorgalommal igyekszünk helyrepótolni. Szóval tenyésztünk, halasítunk, küzdünk a nemzeti vagyon halászati ágának megmentése és emelése érdekében a mostoha viszonyok daczára is.

Ez tehát egy új éra kezdete, mely az emberi ész, a tudást, furfangot és fáradhatatlan tevékenységet hívja segítségül ahhoz a munkához, melyet egykor a mindenható szellem teremtoereje játszva végezett.

Ma sok körütekintést, szaktudást, előismeretet igényel az az egykor játszi foglalkozás számbamenő ősi mesterség, mely csak a jelenben vált igazándi *iparrá* a modern haladás jegyében, mely igaz, a realitás és nem egyszersmind a regényesség érdekeit van hivatva szolgálni, de hát élővel él az ember, nem pedig ideális malasztok képezik a boldogulását.

Egyre szűkül a zsákuteza kis tere, egyre ritkulnak a lekarózott bokrok, a parton pedig halomszámra gyülemlik a tömérdek hal, alig győzi őket a sok gyerek zsákokba rakni.

A fiatal legény kiemeli az utolsó bokrot s hajtórúdijával végigzurbolja a vizet.

A hajtásnak vége van . . .

Ahány hal a szűk utczába szorult, mind odavándorolt pajtásaihoz az öblös zsákokba.

S míg a fiatal legények a záróhálót fölszedegetik, a parton most kézzől-kézre jár a nagy korsó. Elsőnek a bérlő iszik, aztán megkinálja a legöregebbik mestert.

A vén halász ingujjával megtörli a szája szélét s a jövőre is „bő termést“ kívánva, nagyot húz az öblös kantából.

*

Lemenőben van a nap.

Utolsó sugarai vérvörösen átsiklanak a víz fölött, melynek ma nagy gýásza van.

Az alkony lassan szétteríti fátyolszerű palástját, a derengés egyre homályosodik, sötétül.

A mezei úton két férfiú ballag. Az öregebbik megszólítja s másikat:

— Tine?

— Hallom!

— Talán jobbra fordulunk.

— Nem bánom, no — feleli a másik.

A tarlókon keresztül a folyónak tartanak. A partor némán végigmennek s a második hajtás zsákutezája alatt megállnak. Az öregebbik leveti válláról hálóját, vászonadrágját fölgyúri s belegázol a vízbe. A hullámokra

hajló bokor aljáról előkotorász valamit s kiczamog a partra.

Az elrejtett préda láttára fölsziszszsen a másik halász.

— Szép állat. Ezt úgyesen csináltad Stefke!

— Jutott a bérlőnek úgyis elég! — hagyja rá a vén kujon.

A hatalmas lazacot hálóba göngyölitik s a harmatos gyepen nyugodtan tovább mennek. Lépteik zajára szétrebbennek a piros szárnyú kabóczák, melyek búsan zizegik esteli dalaikat.

*

Vége . . . Fuit . . .

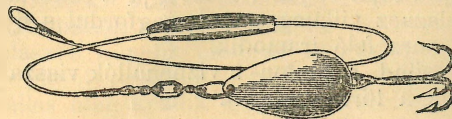
A multé már a hajtóhalászat is, mint minden halászati fortély, mely valaha a fehértarajos vizű Poprád mentén dívott.

Az történt, hogy a hobgarti káromkodva elhajította hálóját s elvándorolt, hogy a nagy óceánon túl a fekete földet túrja.

A folyómenti kis faluban azonban még most is emlegetik a szalmán süttött hal *ízét*. Mikor István napja körül meghajtották a vizet, a faluban kifűtötték a búbos kályhákat. Alkonyatkor aztán mindenkinek kijutott a zsákmanýból, kinek ingyen, kinek potom áron.

A hajtók lármáját csönd váltotta fel.

Az erősen megbolygatott vízre egy új hajnal hinti szét a békés fejlődés áldásos sugarait.

A régi halászati ősfoglalkozónak nem volt szüksége halgeografiára, temperaturai, halszintáji s külön lokális elterjedési, lakközi ismeretekre, mert hálója mindig és mindenütt fogott özönével, a jó Isten pedig gondoskodott róla, hogy a haláldás soha el ne fogyjon. Aztán emellett mint bánta ő, hogy az operenciákról, avagy a Fekete-tengerből jő-e a vizek pénzes kincse! Megelégedett azzal, hogy van és volt is annyi, hogy jutott belőle embernek, kacsának, disznónak egyaránt, sőt még az anyaföld megtermékenyítésére is a halat használták! Húsérték, ivási idő, növekvési folyamat s egyéb fontos természetrajzi és gazdasági érdekű vonatkozások, mik a mai modern halászatban oly fontos ismereti tényezők, a legkevésbé sem érdekelték. De hát minnek is lett volna effélékkel bibelődnie, halakat mérczikélni s fontolgatni, jő-e vagy sem egyik-másik halnak a pecsenyéje! „A kinek ne egye meg“, volt a logikus véleménye. Különbön pedig minden halat jónak tartott — „kit“ sülve, „kit“ főve — ahhoz képest, „ki micsodás fajtájú“; csak a szálkását becsülte le, melyek a régiek szerint részint kutyának, részint disznónak, részint pedig oláhnak való komedenciák, hasítva, füstölve stb.

Hogy mikor ívnak a halak és hogyan szaporodnak, arra ugyan megtanította a hosszú tapasztalás, de nagyobb súlyt nem fektetett rá: fogta az ívóhalat is, mert hát annyit nem foghatott, hogy kár számban mehetett volna a mindenütt nyüzsgő roppant halállomány mellett. Az pedig, hogy ez a fajta, meg az a fajta hát mekkora hosszúra nyúlik s milyen súlylyal szalad le a mérlegben, különösképpen egyáltalában nem érdekelte se a tudásvágyát, se a kíváncsiságát, mert akkoriban még nem röfölték a halat, sem pedig latra nem tették. „Az apraja kúdúsnak, a kevertje a szegénységnek, nagy hal úrnak, papnak s a csuka zsidónak való, ebben kulminált a kereskedelmi észjárása.

A kiválogatódás elveire se sokat adott; csak egy-két hala volt, melyekre rátartós volt egy kissé a megbecsülésben, de ezekre se nagyon, legfeljebb öreg garasokban verte föl az árukat; a „máriás“ vagy a „bankóforint“ már igen nagy szó volt kikötött harcsákért, czethalnyi vizákért s egyéb különös nagyságú barmaiért az áldott vizeknek; ezek is csak akkor „drágulának“ meg, mikor már fogyni kezdett a hal a „partmércezikélő uraknak“ és a „gözösöknek“ miatta s mindig több és több felpördült farkú halállatot szarított a napheve a kiaszott lápok és réti vizek sorvadit talaján.

Ma persze a halászat természetrajzi és hasznosítási érdekei egészen mások, mint a régiségben valának. Tudományos tantételek halmaza képezi a gyakorlat kiindulási pontját, alapvetőjét a halászat s halgazdaság ősi foglalatának.

A modern halász először írásból: *elméletileg* kell, hogy tájékozza magát mesterségében s annak egész kultuszában, mely azt körülveszi, mielőtt a gyakorlat terére lépne, a hol annyi családás vár az avatlanok és tájékozatlanokra. Így tehát nagyon is szükséges az elméleti alap, mely tájékoztat a halföldrajz, a vizek helyrajzi, halszintáji, temperaturai, sőt botanikai és faunasztikai körülményeire nézve is. Ugyancsak az elméleti alap az, mely bevezet a tenyésztés legelemibb titkaiba, kapcsolatban a halak élettanával, melynek alapos ismerete nélkül tenyésztési siker el sem képzelhető. E szempont alá tartozik a halak szaporítási viszonyainak s mindazon mellékes, de mégis fontos tényezőknek az ismerete is, melyek a tenyésztés sikereire nézve oly

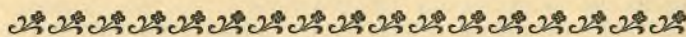
fontos közrehatásuak. Így alaposan tájékozódnunk kell a felől, mily vizekben s mily körülmények közt tenyésztethetők a külön halfajok s milyenek fajonként azoknak a növekedési viszonyai; míg a piac szempontjából a súly, minőség és húsértékre vonatkozó tájékozódás jön figyelembe.

Halaink faunasztikai ismerete is épp oly tartozéka a halászati mesterség és tenyésztés hivatottjainak, mint az erdésznek a fák s a kertésznek a flóra régiójában való tájékozottság. Mert el fog jönni az idő, midőn a halárú nemcsak minőség, de *fajok szerint* is osztályozva — husuknak becse szerint — jön *kereskedésbe* és piaci forgalomba, mert sok kitűnő, de ma még elhanyagolt vagy figyelembe egyáltalában nem részesített halfajunk fog bizonynyal a jövőben haltermékeink forgalmában szerepelni.

Hézagpótoló jelen kis művemben ezekre a halakra egyenként rámutatok; de tájékozást nyujtok mindarról is, mik a halászati iparost s egyben a haltenyésztőket közelebbről érdekelhetik, különösen a tenyésztés alapelveit illetőleg, mik különösen a kezdőkre birhatnak nagy értékkel.

Ilyen, csupán halászoknak s tenyésztőknek szánt *összefoglaló munkánk* még nincs, miért is bátran nevezhetem művemet hézagpótolónak — s még csak azt jegyzem meg, hogy közel 30 évi halászati tanulmányaim adatait a hazai és világirodalom legkiválóbb halászati és ichtyologiai szakíróinak adataival egészítve ki, nyujtom az érdeklődők számára. *Lakatos Károly.*

(Folytatjuk.)

— TÁRSULATOK —

A **Balaton halászati részvény-társaság** augusztus hó 14-én tartotta ez évi rendes közgyűlését. A közgyűlés fő tárgyát az igazgatóság és felügyelő-bizottság 1905/6. évi jelentéseinek tárgyalása, valamint az ezen üzletévi mérleg, nyereség- és veszteségszámlák jóváhagyása képezte.

Mint a jelentésből és mérlegből kitűnik, az elmúlt üzletévi eredményei nem voltak oly kedvezők, mint az előző évben, kizárólag azért, mert a kedvezőtlen jégviszonyok a jégalatti halászt megakadályozták. Ennek daczára az eredmény még így is kielégítő pénzügyileg, miről az alábbiakban közölt jelentések és mérleg tanuskodnak.

Mérlegünk, — mondja az igazgatóság — melyet az 1905/6-iki üzleti évről a t. közgyűlésnek bemutatni szerencsénk van, jelentékenyen különbözik az előző évek mérlegeitől. A különbség — sajnos — kedvezőtlen, mert jelentékeny visszaesést mutat fel az előző évek üzleti jövedelmeivel szemben. A jövedelem összegében beállott ezen csökkenés azonban, bármennyire sajnálatos is az, nem nyujthat alapot a jövőt illetőleg aggodalmakra, mert a csökkenést azon abnormis és remélhetőleg egyhamar nem ismétlődő időjárás okozta, mely a múlt év őszén és az egész télen, sőt még márczius hóban is állandó volt és mely teljesen lehetetlenné tette a halászatot és különösen a leginkább jövedelmező téli halászat kihasználását.

Ettől eltékvintve ez évi üzümünk is a már állandóvá vált keretek között teljesen kielégítő volt.

Kielégítő volt különösen a haltenyésztést illetőleg, melyet üzümünk jövőjének biztosítása végett különös gondadal ápolunk. Ugy élő halivadék, mint fogasikra behelyezését a szerződéssileg kötelezett mennyiségben felül eszköztük és e részben költségkimelés nélkül tettük meg mindazt, mit egy reális és a jövőre gondoló gazdálkodás megkíván.

A haltenyésztéssel kapcsolatosan kell felemlítenünk azt, hogy a Balaton melletti lakosság egy nagy része még

mindig úzi az orvhalászatot és pusztítja a halat és pedig legfőképp a halászati tilalom és a halivarzás idején. Az ekkor különösen nagy mérvben üzött orvhalászat a halállományban felette nagy károkat okoz és alkalmas haltenyésztési befektetéseink eredményét teljesen megsemmisíteni. Ennek lehető meggátlása végett költséges partőri szolgálatot vagyunk kénytelenek fenntartani és pedig különösen azért, mert azon hatósági közegeknél, melyeknek leginkább volna hivatása ezt üldözni és lehetetlenné tenni, nagyon csekély támogatásra találunk.

A partőrzési kiadásainkon felül jelentékenyen szaporodó terhet képeznek még a halázmunkabérek, mert a halászatnál is érezhetővé vált a munkáshiány és ennek folyományaképp a munkabérek is magasabbakká váltak.

Az üzemi kiadások ezen növekedésével szemben természetesen jövedelmi forrásaink jobb kihasználását nem mellőzhetjük és kénytelenek voltunk a halárainkat aránylagosan felemelni. A mindinkább fokozódó kereslettel szemben az árfelemelés nehézség nélkül volt keresztülvihető. Az itt-ott ez ellen felhangzó panaszok teljesen jogosulatlanok és pedig nemcsak azért, mert ezen árfelemelés az előadottak szerint teljesen indokolt, hanem különösen, mert az árfelemelés nem érinti a szegényebb népesség halfogyasztását, miután az csak a jobb minőségűre és a szegényebb népesség által nem fogyasztott hal-fajokra terjed. Mérlegünk a következő:

Mérlegszámla. Vagyon: Pénzkészlet 52,984 K 33 f., ingatlanok 106,541 K 18 f., gőzhajók 102,995 K 87 f., berendezések 165,492 K 16 f., óvadékok 52,660 K, kamat föl nem véve 800 K, folyó számla-követelések 12,009 K 46 f., készletek 30,685 K 87 f., összesen 524,168 K 87 f. Teher: Részvénytőke 240,000 K, rendes tartalékalap 10,976 K 39 f., rendkívüli tartalékalap 30,000 K, értékcsökkenési tartalékalap 100,696 K 47 f., m. kir. kincstár 72,000 K, óvadékok 6668 K 81 f., átmeneti tételek 10,247 K

49 f., mult évi nyereség áthozat 9200 K 44 f., nyereség az 1905/6. üzletévben 44,379 K 27 f., összesen 524,168 K 87 fillér.

Veszteség- és nyereségszámla. Tartozik: Haszonbér-számla 50,244 K 93 f., haltenyésztési számla 12,931 K 57 f., kamatszám 409 K 12 f., munkabérszámla 114,328 K 71 f., gőzhajó üzemszámla 19,826 K 33 f., árfolyam különbözeti számla 161 K 25 f., általános üzemi kiadások 46 477 K 64 f., értékcsökkenési számla 8476 K 45 f., mult évi nyereségáthozat 9200 K 44 f., nyereség az 1905/6. üzletévben 44,379 K 27 f., összesen 306 435 K 71 fillér. Követel: Mult évi nyereségáthozat 9200 K 44 f., jövedelem 297,235 K 27 f., összesen 306,435 K 71 f.

A közgyűlés, melyen 17 részvényes 991 drb részvény képviselőben vett részt, egyhangulag elfogadta az igazgatóság jelentését s az ezidei osztalékot 15%-ban állapította meg. Végül Stangl Ödönt és Kovács Aurélt a felügyelő-bizottság tagjaiul megválasztották.

—o VEGYESEK o—

Uj módja az élőhalszállításnak. Berlinben élőhal szállítására egy részvény-társaság alakult 1 millió márka alaptőkével. A szállítás ezen új módjáról, mely *Siemens és Halske* eljárása szerint szárazon, pusztán oxigén hozzávezetésével történik, ma még nincsenek tapasztalatok, a feltalálók azonban remélik, hogy eredményben túlszárnyalja az eddigi — *Ichthys, Hydrobion* és *Kleinschmidt*-féle találmányokat.

Tógazdasági kísérleti állomás. Az osztrák halászati egyesület kezdeményezésére *Schwarzenberg* herceg még ez év folyamán egy tógazdasági kísérleti állomást állít fel *Frauenbergben* ifj. *Susta W.* vezetése alatt.

Haszonbérbeadási hirdetmény.

A dunaföldvári egyetem alapítványi uradalom részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a dunaföldvári egész dunaágban és a solti ág fele részében az egyetemi alapítványi uradalmat megillető halászati jog haszonbérbeadása céljából, az alólírott uradalmi felügyelőség hivatalos helyiségében

1906. évi szeptember hó 15-én délelőtt 10 órakor

írásbeli zárt ajánlatokkal összekötött nyilvános szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, melyen a jelzett halászati jog 1907. évi januárius hó 1-től 1915. évi december hó 31-ig terjedő időre bérbeadni szándékolatik.

Erről az árverésen részt venni óhajtok azzal értesítettek, hogy **(500) ötszáz koronában** ezennel megálapított bérbeadási pénzt úgy a nyilvános szóbeli árverésen résztveendő, valamint írásbeli zárt ajánlatokat benyújtó versenyzők külön tartoznak az árverés megkezdése előtt letenni, illetve ajánlatukhoz készpénzben, állami értékpapirokban vagy takarékpénztári betéti könyvecskében csatolni.

Az 1 koronás bélyeggel és a jelzett bérbeadási pénzzel ellátandó zárt ajánlatok, melyekben az évenként fizetendő bérösszeg számokkal és betűkkel jól olvashatóan kiirandó és megjelölendő, hogy versenyző a haszonbéri feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti, a jelzett nap d. e. 10 órájáig annál is inkább benyújtandók, mivel későbbben érkező, távirati, vagy ezen hirdetménynek és a haszonbérleti feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Kiskorúak, gyámság, vagy gondnokság alatt levők, nemkülömben az uradalommal perben állók az árverésen részt nem vehetnek.

A haszonbéri feltételek az alólírott felügyelőségnél a délelőtti hivatalos órák alatt betekintheők.

A versenyzők közti szabad választás, sőt az összes ajánlatok visszautasításának joga, a nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak tartatik fenn.

Azon versenyző, ki a versenytárgyalásom meghatalmazott által kíván részt venni, meghatalmazottját kir. közjegyző által kiállítandó meghatalmazással tartozik ellátni.

Ismeretlen ajánlattevők, vagyoni állapotukat kívánatra hiteles okmányokkal igazolni kötelesek.

Szekszárd, 1906. évi augusztus hó 22-én.

A m. kir. közalap. gazd. felügyelőség.

Dr. LENDL ADOLF

állattani praeparatóriuma
Budapest, II. Donáti-utca 7. sz.